

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

**IZVEŠTAJ REVIZIJE MINISTARSTVA ADMINISTRACIJE
LOKALNE SAMOUPRAVE
ZA GODINU ZAVRŠNO SA
31. DECEMBROM 2018**

Priština, Jun 2019

Nacionalna Kancelarija Revizije Republike Kosovo je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole i za svoj rad odgovara Skupštini Republike Kosovo.

Naša misija je da preko kvalitetnih revizija jačamo polaganje odgovornosti u javnoj upravi za efektivno, efikasno i ekonomično korišćenje nacionalnih resursa.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovišu polaganje odgovornosti javnih institucija pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Ova revizija je izvršena u skladu sa međunarodno priznatim standardima Vrhovnih Institucija Revizije i sa najboljim evropskim praksama.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima *Ministarstva Administracije Lokalne Samouprave*, u konsultaciji sa Pomoćnikom Generalnog Revizora *Qerkin Morina*, koji je nadgledao reviziju.

Izveštaj je rezultat revizije izvršene od strane Erëmira Bytyqi Pllana (Vođa tima) i Mazlumsha Sejfadini (Član tima), pod upravljanjem Rukovodioca Departmana Revizije Florim Beqiri.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak	4
1 Delokrug i metodologija revizije	6
2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	7
3 Finansijsko upravljanje i kontrola	11
4 Dobro upravljanje	18
5 Napredak u sprovođenju preporuka	20
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR	23
Dodatak II: Komentari Ministarstva o nalazima izveštaja revizije.....	25

Opšti sažetak

Izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa revizije Ministarstva Administracije Lokalne Samouprave (MALS) za 2018 godinu koja obuhvata Mišljenje Generalnog Revizora o Finansijskim Izveštajima. Pregled finansijskih izveštaja za 2018 godinu je izvršen u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Naš pristup je uključio testiranja i procedure koje su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup revizije je predstavljen u Spoljnom Planu Revizije, od datuma 26.11.2018.

Revizija je fokusirana na:

Nivo angažovanja za obavljanje revizije je određen u zavisnosti od kvaliteta unutrašnje kontrole koju sprovodi menadžment MALS-a.

Mišljenje Generalnog Revizora

Ne modifikovano mišljenje sa Isticanjem Pitanja

Godišnji Finansijski Izveštaji za 2018 godinu *predstavljaju objektivni i istinit prikaz* u svim materijalnim aspektima.

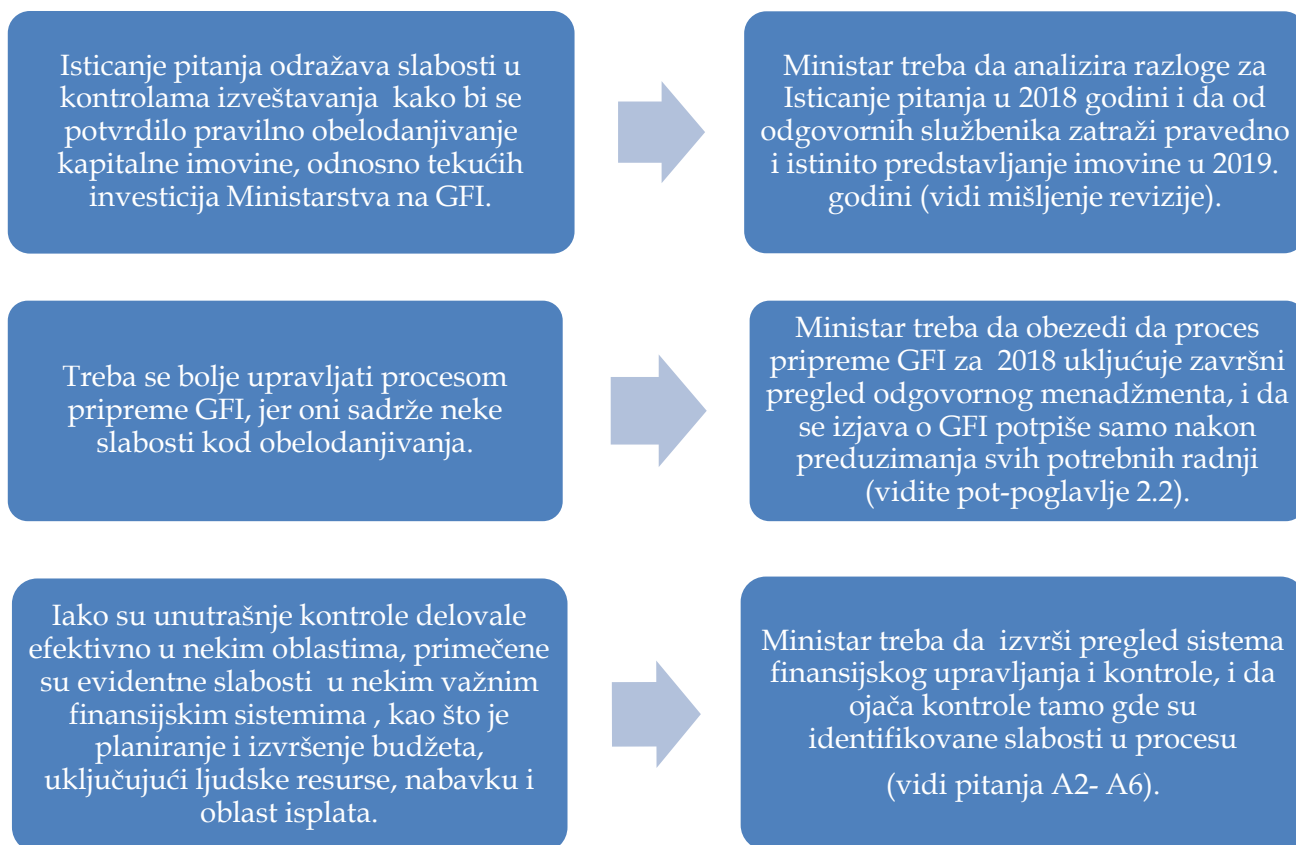
Isticanje Pitanja

Skrećemo vam pažnju na činjenicu da kapitalna i ne kapitalna imovina, odnosno tekuće investicije Ministarstva nisu pravilno obelodanjena u GFI, jer su precenjene za iznos od 739,018€.

Za opširnije vidite Odeljak 2.1 ovog Izveštaja.

Dodatak I, objašnjava vrste mišljenja prema MSVIR-a.

Glavni zaključci i preporuke

Odgovor menadžmenta u reviziji 2018

Ministar se složio sa većinom nalaza i zaključaka revizije i obavezao se da će adresirati sve date preporuke. Komentari o pitanjima za koje se ministarstvo nije složilo možete naći u Aneksu II.

Nacionalna Kancelarija Revizije ocenjuje saradnju menadžmenta i osoblja Ministarstva tokom procesa revizije.

1 Delokrug i metodologija revizije

Revizija uključuje pregled i procenu finansijskih izveštaja i ostalih finansijskih podataka, kao u nastavku:

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima;
- Da li su funkcije unutrašnje kontrole odgovarajuće i efikasne .
- Dali su preduzeti odgovarajuće akcije za sprovođenje preporuka revizije.

Preduzeti rad revizije zasnovan je na proceni rizika. Analizirali smo aktivnosti Ministarstva, nivo oslanjanja na menadžerskim kontrolama kako bi odredili nivo detaljnih testova, koji su potrebni za obezbeđivanje dokaza koji potkrepljuju mišljenje GR-a.

Naši postupci su uključili pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva, nadovezane supstancijalne testove kao i nadovezani aranžmani upravljanja do one mere koje mi smatramo potrebnim za efektivno obavljanje revizije. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatno odslikavanje svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koje se mogu izvršiti na sistemima i postupcima koji su delovali.

Odeljci u nastavku pružaju detaljniji sažetak naših revizijskih nalaza i preporuka u svakoj oblasti pregleda. Odgovori menadžmenta na rezultate revizije mogu se naći u Aneksu II.

2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

Revizija Godišnjih Finansijskih Izveštaja (GFI-a) uzima u obzir usaglašenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koje su predstavljene u GFI-a, uključujući izjavu datu od strane Glavnog Administrativnog Službenika i Glavnog Finansijskog Službenika.

Izjava o predstavljanju GFI uključuje izvestan broj tvrdnji u vezi usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru GFI-a. Ove tvrdnje imaju za cilj da pružaju sigurnost Vladi da su im pružene sve relevantne informacije radi osiguranja da se može preduzeti postupak revizije.

2.1 Mišljenje Revizije

Ne- modifikovano mišljenje sa Isticanjem Pitanja

Revidirali smo GFI Ministarstva Administracije Lokalne Samouprave za godinu završno sa 31 Decembrom 2018, koji uključuju izveštaj prijema i isplata u gotovom novcu, izveštaj o izvršenju budžeta, obelodanjanja i ostale prateće izveštaje.

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji za godinu završno sa 31 decembrom 2018, predstavljaju pravilan i istinit prikaz u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor (prema računovodstvu zasnovanom na gotovom novcu), Zakonom br. 03/L-48 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (ZUJFO) (sa izmenama i dopunama) i Uredbom MF, Br. 01/2017 o Godišnjem finansijskom izveštavanju budžetskih organizacija.

Osnova za mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. Verujemo da su dokazi revizije koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo vam pažnju na činjenicu da je ne finansijska kapitalna imovina, odnosno tekuće investicije obelodanjene u članu 19.3.1 u GFI, potcunjene za iznos od 739,018€.

Tokom 2018. godine, MALS, na osnovu sporazuma o su finansiranju sa opštinama, finansirao je različite kapitalne projekte za opštine Republike Kosovo. Ova finansiranja, MALS je upisao u svoj registar imovine kao tekuće investicije. Nakon sprovođenja obaveza ministarstva, odnosno poslednje uplate, MALS je zatražio od Ministarstva finansija (MF) da se uklone tekuće investicije iz

registra imovine sa obrazloženjem da je izvršio svoje finansijske obaveze i da je obavestio opštine za povlačenje platne dokumentacije. Ovom prilikom, MF je izbrisao projekte iz registra imovine MALS-a, iako nisu završeni i njihov tehnički prijem nije izvršen. Shodno tome, ove tekuće investicije nisu bile predstavljene ni u jedan od registara imovine, ni kao investicije ni kao imovina.

Ovo nije bilo u skladu sa članom 12 Uredbe MF. Br. 02/2013 o upravljanju ne finansijskim sredstvima u budžetskim organizacijama koja propisuje da: "Do trenutka prijema ne finansijske imovine, finansijske organizacije će evidentirati transakcije u kategoriji tekućih investicija. Kada je ne finansijska imovina prošla sva pravila i procedure prijema od strane budžetske organizacije, koja stiče pravo vlasništva nad relevantnom imovinom, onda se tekuća kategorija investicija takođe zatvara u evidenciji budžetske organizacije primaoca i budžetske organizacije su finansiranja".

Ovo se desilo kao rezultat ne primene Uredbe o upravljanju ne finansijskom imovinom kao i nepoštovanje sporazuma o razumevanju koji su sklopljeni sa opštinama o načinu prenošenja vlasništva nad projektom od strane odgovornih zvaničnika ministarstva.

Odgovornost Menadžmenta za GFI

Generalni Sekretar Administracije Lokalne Samouprave je odgovoran za pripremu i tačno predstavljanje Finansijskih Izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva na Javnom Sektoru – modifikovanog Finansijskog Izveštavanja na osnovu Računovodstva Gotovog Novca i za unutrašnje kontrole koje menadžment određuje kao potrebnim za omogućavanje pripreme finansijskih izveštaja bez materijalno pogrešnih prikazivanja koja su uzrokovana bilo usred prevare bilo usred greške. To uključuje primenu Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama).

Ministar je odgovoran za obezbeđivanje praćenje postupka finansijskog izveštavanja Ministarstva

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o GFI. Revizija je izvršena u skladu sa MSVIR. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i izvršimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja.

Sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati svako materijalno pogrešno prikazivanje koje može postojati. Materijalno pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi mogu da utiču na odluke koje se donose na osnovu Razumna ovih GFI.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja dokaza u vezi sa finansijskim informacijama i obelodanjivanjima u GFI. Izabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u GFI kako usled prevare tako usled greške. Tokom procene rizika, revizor uzima u obzir unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje

finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su odgovarajući za okolnosti entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnjih kontrola entiteta.

Revizija uključuje i procenu prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika, opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i procenu prezentacije finansijskih izveštaja.

2.2 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje

Zahteva se da MALS izveštava u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i sa ostalim zahtevima za izveštavanje. Mi smo uzeli u obzir:

- Usklađenost sa Pravilnikom MF. Br. 01/2017 o Godišnjem Izveštavanju od Budžetskih Organizacija;
- Zahteve ZUJFO br. 03/L-048 (sa izmenama i dopunama);
- Usklađenost sa Finansijskim Pravilom br. 01/2013 i br. 02/2013/MF-potrošnja javnog novca, kao i Pravilnikom MF nr.02/2013 za upravljanje ne finansijskom imovinom u Budžetskim Organizacijama;
- Plan nabavke i izveštaj potpisanim javnim ugovorima; i
- Tromesečne finansijske izveštaje, operativne izveštaje;
- Akcioni plan za adresiranje preporuka; e
- Zahteve Postupaka za Finansijsko Upravljanje i Kontrolu (FUK);

Nacrt GFI ministarstva su pogrešno izveštani sa materijalnim iznosima po glavnim stavkama, međutim nakon napih sugestija ispravljani su 22.02.2019.

U vezi sa GFI, osim pitanja koje je naglašeno kod Isticanja pitanja, identifikovali smo da MALS, nije pravilno obelodanilo ne izmirene obaveze, kao i sledeće ne finansijske ne kapitalne imovine:

Član 17 - Izveštaj o ne izmirenim obavezama, koje su potcunjene u vrednosti od 2,819€. To je bilo zbog činjenice jer su dve fakture iz decembra 2018. godine, koje su se odnosile na zakup vozila i troškove goriva, a koje su primljene u MALS u januaru 2019. godine, nisu prikazane kao obaveze u GFP-u. To je bilo u suprotnosti sa Uredbom MF. Br. 01/2017, za godišnji finansijski izveštaj BO, član 17, izveštaj o ne izmirenim obavezama (računi), pri čemu se od budžetskih organizacija zahteva da izveštavaju o svim obavezama (računi) kreiranim do 31. decembra izveštajne godine.

To se desilo zato jer odgovorni službenik za finansije nije znao da fakture primljene nakon završetka fiskalne godine treba da budu predstavljene kao ne izmirene obaveze u godišnjim finansijskim izveštajima.

Član 19.3.2 - Ne kapitalna imovina iznosa ispod 1,000€: Ne finansijska kapitalna imovina objavljena u iznosu od 140,360 € je precenjena. To je zbog toga što su sredstva evidentirana u iznosu od 24,320 € u martu 2018. godine, revalorizovana od strane komisije za procenu, a na kraju godine nije primenjena amortizacija. To je bilo u suprotnosti sa Uredbom MF 02/2013 o upravljanju ne finansijskom imovinom u BO, član 20, prema kojem će sva kapitalna i ne-kapitalna imovina biti podložna stopama amortizacije.

To se desilo zbog ne primene automatske amortizacije od strane MJU i nedostatka službenika odgovornog za vođenje registra ne - kapitalne imovine.

IZJAVA DATA OD GLAVNOG ADMINISTRATIVNOG SLUŽBENIKA

Uzimajući u obzir gore navedeno, izjava izdata od strane Glavnog Administrativnog i Finansijskog službenika, prilikom podnošenja GFI u Ministarstvu Finansija, može se smatrati tačnom. Izuzev pitanja koja su istaknuta iznad.

U vezi sa ostalim zahtevima za spoljno izveštavanje, nemamo pitanja za pokretanje.

2.3 Preporuke u vezi sa Godišnjim Finansijskim Izveštajima

Za gore navedeno pitanje data je preporuka :

Preporuka A1 Ministar treba da obezbedi da se isplate za projekte preko su finansiranje sa opštinama, koje su evidentirane kao tekuće investicije u registar imovine Ministarstva, ne brišu iz evidencije dok se ti projekti ne završe i prenesu u vlasništvo opštine koja je u pitanju.

Ministar treba da obezbedi da su sve nepodmirene obaveze pravedno i tačno predstavljene u GFI, kao što je propisano Pravilima Trezora o finansijskom izveštavanju.

Ministar treba da obezbedi da se preduzmu odgovarajuće mere za rešavanje problema vezanih za amortizaciju, tako da službenik za imovinu vodi registar primenom amortizacije u skladu sa utvrđenim normama u saradnji sa MJU.

3 Finansijsko upravljanje i kontrola

Naš rad u vezi sa Finansijskim Upravljanjem i Kontrolom (FUK), odražava detaljni rad revizije koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova u budžetskim organizacijama. Posebno je u fokusu revizije bilo i upravljanje budžetom, pitanja nabavke ljudski resursi, računi potraživanja kao i imovina i obaveze.

Zaključak o Finansijskom Upravljanju i Kontroli

U kontekstu finansijskih sistema, kontrole nad troškovima u MALS su generalno sprovedene efikasno, ali u nekim slučajevima smo identifikovali nedostatke koje je potrebno dalje poboljšati kako bi se sprečile nepravilnosti kod troškova. Ne konsistentno poštovanje propisa od strane nekog osoblja dovelo je do nedostataka u nekim slučajevima. Glavne oblasti u kojima je potrebno više poboljšanja su planiranje i izvršenje budžeta, kontrola zatvaranja avansa, potrošnja budžeta iz odgovarajućih kodova i usklađenost sa zakonskim zahtevima, upravljanje evidencijama o imovini ministarstava, kao što je i postavljanje kontrola u oblasti nabavke.

3.1 Planiranje i izvršenje budžeta

Razmotrili smo izvore budžetskih fondova i potrošnju fondova prema ekonomskim kategorijama. To je istaknuto na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ¹	Izvršenje 2018	Izvršenje 2017	Izvršenje 2016
Izvori Fondova:	5,102,461	4,952,395	4,834,107	4,434,677	4,808,764
Grant Vlade -Budžet	5,102,461	4,682,430	4,676,584	4,331,066	4,696,680
Spoljne donacije	0	269,965	157,523	103,611	112,084

Završni budžet je u odnosu na početni budžet smanjen za 150,066€. Ovo smanjenje je rezultat odluka Vlade u vezi sa izjavljivanjem uštede/ne potrošenih sredstava na kraju godine, po svim kategorijama sa posebnim naglaskom kapitalne investicije.

MALS je tokom 2018 godine potrošilo 97% završnog budžeta ili 4,834,107€. U nastavku su objašnjenja o postojećem stanju.

¹ Završni Budžet- budžet odobren od strane Skupštine a kasnije usvojen od strane Ministarstva Finansija

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni Budžet	Završni Budžet	Izvršenje 2018	Izvršenje 2017	Izvršenje 2016
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama:	5,102,461	4,952,395	4,834,107	4,434,677	4,808,764
Plate i Dnevnice	998,882	1,059,866	1,018,893	971,081	918,917
Roba i Usluge	264,430	305,432	242,033	192,284	345,231
Komunalije	15,500	21,935	12,547	11,895	11,134
Subvencije i Transferi	50,000	46,980	46,815	184,611	197,624
Kapitalne investicije	3,773,649	3,518,182	3,513,819	3,074,806	3,335,858

Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama uključujući i razloge i uticaj koji su imali:

- Završni budžet za plate i dnevnice, za razliku od početnog budžeta, povećan je za 60,984€. Ovo povećanje je rezultat donatorskih grantova u iznosu od 106,773€ i povećanja od 5,037€ Odlukom Vlade br. 07/80, za povećanje plata za politički kabinet, a zatim smanjenje budžeta u iznosu od 50,826 €, odlukom Vlada br. 02/70 od 19.10.2018. u vezi sa proglašenjem ušteda od strane MALS-a. Realizacija u ovoj kategoriji je 96%.
- Završni budžet za robu i usluge je povećan u odnosu na početni budžet za 41,002 €. Ovo povećanje je rezultat donatorskih grantova u iznosu od 153,821 €, kao i smanjenje budžeta u iznosu od 112,819 €, prema Odluci Vlade 04/82 od 28.12.2018. Uprkos rastu, budžet je ostvaren samo 79%.
- Kod komunalija, budžet je povećan za 6,435€. Ovo je rezultat povećanja budžeta od donatorskih grantova za 9,372€ i smanjenja budžeta u iznosu od 2,937 €, prema Odluci Vlade br. 07/80 od 18.12.2018. Budžet je realizovan samo 57%.
- Subvencije i transferi imali su smanjenje od 3,020€ sa Odlukom Vlade br. 07/80 od 18.12.2018. Realizacija u ovoj kategoriji je bila na nivou od 99%.
- Završni budžet za kapitalne investicije u odnosu na početni budžet smanjen je na 255,467 €, prema odlukama Vlade². Ovo, pošto MALS nije uspeo da u potpunosti realizuje planirane projekte vezane za kapitalne investicije u opštinama. Nedostaci u ovom trenutku prvobitno su proizašli iz kasnog potpisivanja memoranduma o razumevanju, nakon čega su usledila kašnjenja u sprovođenju procedura nabavki od strane opština i kasni početak radova.

² Odluka Vlade br. 04/70 od 19.10.2018. sa izjavom o štednji, smanjena je u iznosu od 41,954 €; Odluka Vlade br. 11/79 od 11.12.2018. godine sa izjavom o štednji smanjena je u iznosu od 22,235 €; Odluka Vlade br. 07/80 od 18.12.2018. godine smanjena je za 17,202 €, a Odluka Vlade br. 04/82 od 28.12.2018. godine smanjena je za 174,076 €.

Pitanje A2 - Loša klasifikacija troškova

Nalaz U skladu sa Finansijskim pravilom 01/2013 o potrošnji javnog novca, troškovi treba da se evidentiraju u skladu sa odgovarajućim kodovima, kao što je definisano u Administrativnom uputstvu (AU) za računovodstveni plan. Na osnovu AU br. 2005/08, kategorija robe i usluga obuhvata, između ostalog, opremu u iznosu do 1,000€, čak i ako rok upotrebe može biti duži od jedne godine.

Plaćanja u iznosu od 82,798€ za ugovor "Snabdevanje sa IT opremom za opštine" su izvršena iz kapitalnih investicija, iako je iznos od 48,814€ bio za računare i drugu opremu ispod 1,000€ (laptopovi, skeneri i fotoaparati) posvećeni službenicima iz opština i za službenike u okviru ministarstva, koji treba da se realizuju od robe i usluga.

To se desilo zbog nepravilnog planiranja troškova u relevantnim kategorijama.

Rizik Isplata robe i usluga iz kapitalnih investicija odražava nepravilnu sliku potrošnje budžeta ministarstva, precenjivanjem kapitalnih investicija potcenjivanjem roba i usluga.

Preporuka A2 Ministar treba da osigura da se pravilno planiranje budžeta vrši na osnovu potreba ministarstva u odgovarajućim kategorijama, na osnovu računovodstvenog plana odobrenog od strane MF.

Pitanje B1 - Niska realizacija budžeta u kategoriji roba i usluga, kao i komunalije

Nalaz MALS nije uspeo da na planiranom nivou potroši budžet za robu i usluge, potrošivši samo 79%, kao i onaj za komunalije sa 57%. To je bilo zbog neuspeha planiranih projekata i planova vezanih za korišćenje budžeta ovih kategorija.

Rizik Neefikasnost budžetske potrošnje u relevantnim kategorijama utiče na neispunjavanje ciljeva ministarstva i smanjenje budžetskih planova u narednim godinama.

Preporuka B1 Ministar treba da razmotri uzroke neizvršenja budžeta i preduzme korektivne mere u oblastima u kojima projekti nisu realizovani. Performansa budžeta trebalo bi da bude predmet redovnog pregleda i praćenja od strane rukovodstva.

3.1.1 Plate i dnevnice

Budžet za Plate i dnevnice bio je 1,059,866€, a potrošeno je 1,018,893€ ili 96%.

Pitanje A3- Nedostatak evidencija dolaženja na posao

Nalaz Mi smo razmotrili određeni broj uzoraka u vezi sa prisutnošću na poslu osoblja MALS. Na osnovu Briselskog sporazuma, odnosno Zakona br. 04 / L-199 o ratifikaciji Prvog međunarodnog sporazuma o principima koji regulišu normalizaciju odnosa između Republike Kosovo i Republike Srbije, Vlada Kosova, Odlukom br. 06/39 od 22.07.2015. godine, usvojila je dogovorene zaključke o raspuštanju takozvane "Civilne zaštite" koja je funkcionisala u severnim opštinama Kosova i podržava obaveze predviđene ovim zaključcima. Ovom odlukom, resorna ministarstva i agencije su obavezni da implementiraju zaključke pod zakonskom odgovornošću.

U MALS-u, nakon procesa regrutacije sa akt imenovanjima je integrisano 18 srpskih državnih službenika, bivših članova "Civilne odbrane". Ovi zaposleni su planirani da budu smešteni u opštinama u severnom delu Kosova. Međutim, po svojim akt imenovanjima zaposleni se nalaze na određenim pozicijama u okviru odgovarajućih departmana u ministarstvu.

Za gore pomenute službenike ministarstva ne postoje dokazi koji bi potvrdili njihovo pojavljivanje na radnom mestu, kako je propisano Uredbom br. 05/2010 o radnom vremenu, dok je ministarstvo redovno isplatilo njihove plate. Finansijska vrednost rashoda za plate za 2018. godinu, za 18 službenika bila je 81,156 €.

To se desilo zato što nisu sprovedene kontrole upravljanja kako bi se osiguralo da su svi zaposleni prisutni na radnom mestu tokom radnog vremena.

Rizik Plaćanja zaposlenih u nedostatku dokaza o prisustvu na poslu nemaju jasnu zakonsku osnovu i nisu redovna plaćanja. Kao takva, mogu oštetiti budžet ministarstva.

Preporuka A3 Ministar treba da preduzme sve radnje kako bi osigurao uslove za rad i redovno pohađanje posla ovih zaposlenika kroz kontinuirano praćenje kako je predviđeno zakonskim aktima. U suprotnom, o ovom problemu treba raspraviti i sa Vladom, jer je problem kao takav veoma rasprostranjen i u drugim ministarstvima.

3.1.2 Robe i usluge, kao i komunalije

Završni budžet za robe i usluge i komunalije u 2018 godini bio je 327,367€. Od njih je potrošeno 254,579€. Ovi troškovi se odnose na servisiranje i održavanje vozila, nabavku inventara i opreme za IT, kancelarijski materijal, ugovorne usluge, putne troškove, troškove reprezentacije, itd.

Pitanje A4 - Ne zatvoreni avansi iz prethodnih godina

Nalaz Na osnovu finansijskog pravila br. 01/2013 MF potrošnja javnog novca i administrativna uputstva za službeno putovanje broj MJS 2004/7, avansi za službeno putovanje trebaju biti zatvoreni i neiskorišteni iznosi vraćeni na bankovni račun u roku od 15 dana nakon povratka sa službenog putovanja.

MALS, u GFI-u (član 20), predstavilo je vrednost od 6,832 €, neopravdani avansi za službena putovanja i sitnu gotovinu. Od toga, vrednost od 5,945 € je bila ne zatvoreni avansi iz prethodnih godina³, a 887 € avansi u gotovini. MALS je imao dokumente koji pokazuju zatvaranje avansa, ali u ISFUK-u se i dalje pojavljuju kao otvoreni. MALS je podneo zahtev Trezoru da ispravi prethodne avanse, poslavši potrebnu dokumentaciju i čekao je ispravku preostalog dela otvorenih avansa od Trezora.

To je bilo zbog nedostatka dobre koordinacije između finansijskog službenika MALS-a i Trezora.

Rizik Nepostojanje odgovarajućih kontrola nad avansima povećava rizik od izbegavanja grešaka na računu avansa i da račun ostaje otvoren.

Preporuka A4 Ministar treba da obezbedi održavanje odgovarajućih kontrola u kontinuiranom upravljanju avansnim računom i da nastavi saradnju sa Trezorom tako da u najkraćem roku zatvori preostali deo otvorenih avansa.

3.1.3 Subvencije i transferi

Završni budžet za subvencije i transfere iznosio je 46,980€. Od kojih je tokom 2018-te potrošeno 46,815€. Oni se odnose na finansijsku podršku projekata NVO u vezi sa lokalnom samoupravom na Kosovu.

Preporuka

Nemamo preporuke na ovoj oblasti.

³ Ne zatvoreni Avansi od 2010-2014

3.1.4 Kapitalna Investicije

Završni budžet za kapitalne investicije bio je 3,518,182€. Od njih je tokom 2018-te potrošeno 3,513,819€. Oni se odnose na četiri projekat koji su odobreni u PJP, kao što su: (a) Su-finansiranje sa donatorima u vezi sa šemom grantova na osnovu opštinskog učinka; (b) Opštinski program za razvoj socio-ekonomske infrastrukture; (c) Stimulativni fond i (d) Oprema za IT opština.

Pitanje A5 - Plaćanje izvršeno na osnovu sporazuma o podeli troškova

Nalaz Prema članu 22 Finansijskog pravila br. 01/2013 / MF potrošnja javnog novca, za obradu isplate je potrebna relevantna dokumentacija uključujući izveštaj o prijemu i račun (fakturu).

E gjetura U sporazumu o podeli troškova između UNDP-a i MALS-a, sklopljen datuma 09.08.2018, utvrđeno je da će MALS unapred isplatiti iznos od 20,000 € za izradu online platforme. Ovaj sporazum ne precizira vrednost doprinosa od strane UNDP-a, dok je platforma predviđena da ostane u vlasništvu MALS-a. Kao rezultat toga, MALS je izvršio uplatu od 20,000 € na račun UNDP-a, evidentirajući je kao trošak u softverskom kodu, bez posedovanja fakture, i izveštaj o prijemu robe (usluga) / izvršenih radova, a ne avans kodom za kapitalne investicije, kako je predviđeno računovodstvenim planom. Štaviše, sporazum nije predvideo jasne rokove za realizaciju projekta. Iako je isplata izvršena u avgustu do kraja 2018. godine, MALS nije primio nikakve finansijske ili narativne izveštaje o napretku projekta, jer do ovog perioda projekat nije počeo da se sprovodi.

To se desilo kao rezultat nepoznavanja obaveza zakona / finansijskih pravila od strane odgovornih službenika ministarstva.

Rizik Ukupna isplata dela koji se finansira od strane MALS-a, a ne u skladu sa pravilom o trošenju javnog novca i u nedostatku jasnih rokova za sprovođenje, povećava rizik od postizanja ciljeva ministarstva. Takođe, ovo ne ukazuje na tačan iskaz troškova zbog precenjivanja kapitalnih izdataka i potcenjivanja ne finansijske kapitalne imovine.

Preporuka A5 Ministar treba da obezbedi da sporazumi o su-finansiranju sadrže jasne vremenske okvire za sprovođenje Projekta i sve finansijske transakcije će biti izvršene u skladu sa finansijskim procedurama i pravilima za potrošnju javnog novca.

Pitanje A6 - Priprema tenderskog dosijea u potpunoj neusklađenosti sa tehničkom specifikacijom

Nalaz Na osnovu Pravila i Operativnih smernica, tačka 11.3, propisuje da "odgovorni službenik kancelarije za nabavku u saradnji sa zahtevnom jedinicom treba da koordinira specifikacije, projektni zadatak, pred-merenje i predračun".

Kancelarija za nabavku MALS-a, prilikom pripremanja tenderskog dosijea za ugovor "Snabdevanje sa IT opremom za opštine" u iznosu od 82,798 € nakon prijema tehničke specifikacije od komisije imenovane za njenu pripremu, intervenisala je u njenoj modifikaciji dodajući i jednu dodatnu poziciju (obuka osoblja) u iznosu od 1.000 €, dok je ova pozicija bila uključena na drugom mestu zajedno sa montiranjem i instalacijom opreme, takođe u vrednosti od 1.000 €. Na ovaj način, EO je podneo ponudu za dve pozicije koje uključuju isti zahtev, kao što je obuka osoblja.

To se desilo kao rezultat nesmotrenosti od strane službenika za nabavku, da uskladi specifikaciju tenderskog dosijea sa zahtevima specifikacija koje su izrađene od strane komisije.

Rizik Izmena tehničke specifikacije od strane kancelarije za nabavku bez koordinacije sa Komisijom za izradu specifikacija ugrožava dupliranje pozicija u tenderskom dosijeu, što je u ovom slučaju rezultiralo dvostrukim plaćanjem za istu uslugu.

Preporuka A6 Ministar treba da obezbedi da službenik za nabavku tokom pripreme dosijea tendera sledi pravila o svojim odgovornostima u pripremi tenderskog dosijea bez mešanja u izmenu tehničke specifikacije bez odgovarajuće saradnje sa jedinicom ili komisijom koja je pripremila tehničku specifikaciju.

3.2 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Na osnovu GFI-ja ministarstva, prikazana je kapitalna imovina u iznosu od 99,537€, dok je ne kapitalna imovina bila u iznosu 140,360€. Pitanja vezana sa iznosom kapitalnih imovina koja su prikazana u GFI-a, obrađena su kod poglavlja Mišljenje Revizije-Isticanje Pitanja, a one u vezi sa ne kapitalnom imovinom kod poglavlja 2.2 -Usklađenost sa zahtevima o GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje.

3.3 Ne izmirene obaveze

Izveštaj o ne izmirenim obavezama prema dobavljačima na kraju godine 2018 iznosio je 449€. Ova vrednost je rezultirala kao potcenjena i ovo smo obradili u poglavlju 2.2 - Usklađenost sa zahtevima za GFI-e i drugim zahtevima za izveštavanje. Ove obaveze prenete su da se isplate u 2019 godinu.

4 Dobro upravljanje

Dobro upravljanje podrazumeva osnovna načela polaganja odgovornosti, efektivnost kontrola, upravljanje rizicima, nezavisnost unutrašnje revizije, koordinaciju NKR a unutrašnjom revizijom i dobrim upravljanjem javnom imovinom.

Ključni pokazatelj u podršci efektivnog upravljanja je i sprovođenje preporuka revizije jer to pokazuje do koje mere menadžment preduzima radnje za poboljšanje postojećih procesa i kontrola. Nivo ispunjavanja zahteva FUK od strane budžetskih organizacija se nadzire i preko popunjavanja kontrolnih spiskova samo-ocenjivanja koji se popunjavaju od strane svih budžetskih organizacija, a na kraju godine se podnose Ministarstvu Finansija .

Posebne oblasti našeg pregleda u vezi sa dobrim upravljanjem bile su i proces polaganja odgovornosti i upravljanje rizicima, dok su ostale komponente tretirane u okviru gore navedenih poglavlja ili pod-poglavlja ovog izveštaja.

Opšti zaključak o upravljanju

Upravljanje u MALS-u u oblasti menadžerskog izveštavanja i odgovornosti, kao i upravljanje rizikom, odražava pozitivnu situaciju. Glavni administrativni službenik prima redovne nedeljne izveštaje odeljenja kao i pojedinačne nedeljne izveštaje. Ministarstvo je takođe razvilo registar rizika u kojem je identifikovao rizike na nivou departmana, verovatnoću pojave, mere/aktivnosti koje treba preduzeti.

MALS je postavila svoje ciljeve u Strategiji za lokalnu samoupravu (SLS) 2016-2026 i nadgleda njihovo ispunjenje kroz akcioni plan za implementaciju SLS 2016-2026 i godišnjeg plana rada MALS-a za 2018. Ministarstvo već ima usvojenu Strategiju lokalnog ekonomskog razvoja, koja je bila jedan od prioriteta u Akcionom planu za implementaciju Vladinog programa.

Ministarstvo je uspelo da potroši svoj budžet na zadovoljavajući nivo, izuzev u oblasti roba i usluga, kao i komunalnih usluga u kojima postoji lošiji učinak. Što se tiče kapitalnih investicija, ministarstvo nije uspelo da sprovede svoje planove za razvoj infrastrukture u opštinama kao rezultat kasnog potpisivanja memoranduma o razumevanju i kašnjenja u sprovođenju procedura nabavki od strane opština, pri čemu je 74% budžeta potrošeno u poslednja dva meseca u godini, dok je deo imovine na kraju godine iz ove kategorije povučen odlukom Vlade da izjavi uštede u budžetskim kategorijama.

Unutrašnja revizija je pružila jasnu sliku o stepenu sigurnosti internih kontrola i dala preporuke za njihovo poboljšanje.

MALS je ispunio zahtev MF u vezi sa podnošenjem upitnika za samo-ocenjivanje.

4.1 Sistem unutrašnje revizije

Jedinica za unutrašnju reviziju (JUR) radi sa tri člana - Direktor JUR-a i dva revizora. Da bi se sprovela efikasna revizija neophodan je sveobuhvatan program rada koji odražava finansijske i druge rizike subjekta revizije i pruža dovoljnu sigurnost o efikasnosti interne kontrole.

JUR je pripremila strateški plan (2018-2020) i godišnji plan, koji je odobrila i predsedavajuća Komiteta za unutrašnju reviziju. Godišnji plan rada je izrađen u skladu sa Strateškim planom. U godišnjem planu je planirano šest revizija koje pokrivaju period 2018. godine.

JUR je izvršila ukupno sedam (7) revizija, od kojih su šest (6) planirane revizije i jedna (1) revizija na zahtev rukovodstva ministarstva⁴.

Pored pravovremenog finaliziranja izveštaja, oni su bili prilično kvalitativni i značajni. Izveštaji o reviziji sadrže zaključke i preporuke koji identifikuju neke nedostatke u sistemu unutrašnje kontrole MALS -a. Ukupan broj datih preporuka bio je 46, od kojih je 23 sprovedeno, 16 je u toku procesa sprovođenja i 7 preporuka nisu sprovedene.

JUR je takođe redovno izveštavala Centralnu jedinicu za harmonizaciju Unutrašnje revizije.

Rad JUR-a nadgledao je Komitet za reviziju, koji je održao tri sastanka na kojima su diskutovani izveštaji JUR-a. Takođe, ovaj Komitet je pripremio izveštaj o radu za 2018. godinu koji je poslat rukovodstvu ministarstva.

Preporuke

Nemamo preporuka u ovoj oblasti.

4.2 Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom

Da bi imali dobru planiranje, da bi nadgledali aktivnosti na redovnoj osnovi, i za omogućavanje efektivnog odlučivanja, menadžment treba da ima redovne izveštaje. Polaganje odgovornosti kao postupak je prihvatanja odgovornosti, održavanje osoba odgovornim za njihova dela i transparentno obelodanjivanje rezultata. A, upravljanje rizikom je proces koji se tiče identifikovanja,

⁴ Finalizirani izveštaji: (1) Sistem upravljanja budžetom Faza I; (2) Upravljanje vozilima; (3) Sistem upravljanja nabavkama; (4) Sistem za upravljanje platnim spiskom; (5) Sistem upravljanja budžetom II faza; (6) Sistem upravljanja kapitalnim investijama; i (7) Revizija na zahtev rukovodstva.

analize, procene i radnji/mera menadžmenta da kontroliše i da reaguje prema rizicima koji dovode u opasnost organizaciju.

Rukovodstvo prima pojedinačne sedmične izveštaje i izveštaje odeljenja, kao i sastanke na redovnoj sedmičnoj osnovi, koji su evidentirani u zapisnicima.

Upravljanje rizicima je praćeno monitoring izveštajem o implementaciji liste rizika za šestomesečne i godišnje periode.

Iako je rukovodstvo sprovelo niz unutrašnjih kontrola kako bi osigurali da sistemi funkcionišu ispravno, primetili smo da primenjene mere nisu bile dovoljno učinkovite jer u nekim slučajevima nisu pružile delotvoran i pravovremen odgovor na identifikovane operativne probleme. U vezi sa identifikovanim pitanjima u kojima kontrola upravljanja nije funkcionisala, date su preporuke u gore navedenim poglavljima izveštaja.

Preporuke

Nemamo preporuka u ovoj oblasti.

5 Napredak u sprovođenju preporuka

Izveštaj revizije GFI-a MALS za 2017 godinu izvršen je od strane "Deloitte Kosova Sh.p.k" koja je ugovorena od strane Nacionalne Kancelarije Revizije. Ovaj izveštaj je rezultirao sa šest (6) glavnih preporuka. Ministarstvo je pripremilo Akcioni Plan na kojem se predstavlja način na kojem će sprovesti date preporuke.

Do kraja naše revizije za 2018 godinu, sprovedeno je pet (5) preporuka; jedna (1) još nije sprovedena. Iako je MALS preduzelo radnje za bolje nadgledanje budžetskih tokova tokom godine, preporuka u vezi sa izvršenjem budžeta za robe i usluge kao i za komunalije ostaje ne sprovedena. Za detaljniji opis preporuka i načina na kojem su obrađene, vidite Tabelu 4 (ili Tabelu preporuka).

Preporuke

Nemamo preporuka u ovoj oblasti.

Tabela 4. Rezime preporuka iz prethodne godine i 2018. godine

Br.	Oblast revizije	Preporuke iz 2017	Preduzete radnje	Status
1	Planiranje i izvršenje budžeta	Ministar treba da obezbedi dalje jačanje i proširenje praćenja budžetskog učinka. Kada su pretpostavke početnog budžeta netačne, trebalo bi da se u potpunosti odražavaju u završnom budžetu.	Nisu preduzete odgovarajuće radnje u ovom pravcu, posto izvršenje budžeta u identifikovanim oblastima nije na očekivanom nivou.	Ne sprovedena
2	Zajednička pitanja o robi, uslugama i komunalijama	Preporučujemo da entitet ojača kontrole u procesu nabavke i pravilno rasporedi i uloži sredstva potrebna za pružene usluge ili kupljenu robu.	U našim uzorcima za kapitalne investicije, robe i usluge, sredstva su rezervisana u odgovarajućem iznosu.	Sprovedena
3	Kapitalna i ne kapitalna imovina	Preporučujemo Ministarstvu da obezbedi da se relevantni podaci o imovini u upravljanju održavaju i da su ove napomene pravilno prikazane u finansijskim izveštajima.	Potcnjene imovine su registrovane u e-imovini u martu 2018 godine.	Sprovedena
4	Kapitalna i ne kapitalna imovina	Preporučujemo Ministarstvu da vodi popis svih sredstava koja se drže i da pripremi izveštaj sa rezultatima procesa i da prikaže te rezultate u računovodstvenom sistemu.	Popis je uključio i imovine iznad 1,000€.	Sprovedena
5	Napredak u sprovođenju preporuka	Ministar treba da obezbedi da se primenjuje akcioni plan, koji određuje tačne vremenske rokove za sprovođenje preporuka od GR sa identifikovanim odgovornim osobljem, fokusirajući se prvenstveno na najvažnije oblasti.	Akcioni plan je odredio vremenske rokove za sprovođenje. Od ukupno šest preporuka samo jedna nije sprovedena.	Sprovedena
6	Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom	Budžetski učinak, uključujući prihode i troškove, treba da bude predmet redovnog izveštavanja i pregleda od strane menadžmenta..	Menadžment je obavešten preko redovnih izveštaja.	Sprovedena

Br.	Oblast revizije	Preporuke za 2018 godinu
A1	PFV	<p>Ministar treba da obezbedi da se isplate za projekte kroz su-finansiranje sa opštinama, koje su evidentirane kao tekuće investicije u registar imovine Ministarstva, ne brišu iz evidencije dok se ti projekti ne završe i prenesu u vlasništvo opštine koja je u pitanju.</p> <p>Ministar treba da obezbedi da su sve nepodmirene obaveze pravedno i tačno predstavljene u GFI, kao što je propisano Pravilima Trezora o finansijskom izveštavanju.</p> <p>Ministar treba da obezbedi da se preduzmu odgovarajuće mere za rešavanje problema vezanih za amortizaciju, tako da službenik za imovinu vodi registar primenom amortizacije u skladu sa utvrđenim normama u saradnji sa MJU.</p>
A2	Planiranje i izvršenje budžeta	Ministar treba da osigura da se pravilno planiranje budžeta vrši na osnovu potreba ministarstva u odgovarajućim kategorijama, na osnovu računovodstvenog plana odobrenog od strane MF.
B1	Planiranje i izvršenje budžeta	Ministar treba da razmotri uzroke neizvršenja budžeta i preduzme korektivne mere u oblastima u kojima projekti nisu realizovani. Performansa budžeta trebalo bi da bude predmet redovnog pregleda i praćenja od strane rukovodstva.
A3	Plate i dnevnice	Ministar treba da preduzme sve radnje kako bi osigurao uslove za rad i redovno pohađanje posla ovih zaposlenika kroz kontinuirano praćenje kako je predviđeno zakonskim aktima. U suprotnom, o ovom problemu treba raspraviti i sa Vladom, jer je problem kao takav veoma rasprostranjen i u drugim ministarstvima.
A4	Robe i usluge	Ministar treba da obezbedi održavanje odgovarajućih kontrola u kontinuiranom upravljanju avansnim računom i da nastavi saradnju sa Trezorom tako da u najkraćem roku zatvori preostali deo otvorenih avansa.
A5	Kapitalne investicije	Ministar treba da obezbedi da sporazumi o su-finansiranju sadrže jasne vremenske okvire za sprovođenje Projekta i sve finansijske transakcije će biti izvršene u skladu sa finansijskim procedurama i pravilima za potrošnju javnog novca.
A6	Kapitalne investicije	Ministar treba da obezbedi da službenik za nabavku tokom pripreme dosijea tendera sledi pravila o svojim odgovornostima u pripremi tenderskog dosijea bez mešanja u izmenu tehničke specifikacije bez odgovarajuće saradnje sa jedinicom ili komisijom koja je pripremila tehničku specifikaciju.

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na albanskom jeziku.

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak od MSVIR 200) *Vrsta mišljenja*

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije** ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom mišljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog mišljenja je prikladna, zavisi od:

- prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i
- sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje** ukoliko: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Komentari Ministarstva o nalazima izveštaja revizije

Nalazi/Pitanja	Slažemo se da/ne	Komentari BO u slučaju neslaganja	Gledište NKR
Pitanje 5:	NE	<p>U vezi sa ovom isplatom, MALS je pružila dokaze tokom revizije: Memorandum o razumevanju između MALS-a i UNDP-a, MM MALS-a sa Britanskom Ambasadom, ToR-om, predloženi budžet, dijagrami, napredak projekta, ABB finansijski izveštaj, plan rada. MALS je pratila praksu iz prethodnih godina u vezi sa ovim isplataima kao u sledećim slučajevima.</p> <p>Evropska Komisija</p> <p>MALS je potpisala Grant Contract External Actions of the European Union TA. Grant za program među-granične saradnje između Kosova i Crne Gore počela je sa implementacijom 15.10.2013. i završila je 14.10.2016. Nakon završetka programa Grant TA za TGK Kosovo - Crna Gora, poslan je konačni narativni, finansijski izveštaj i izveštaj spoljnog revizora na odobrenje Kancelariji Evropske Unije na Kosovu. Nakon odobrenja gore pomenutih izveštaja od strane Kancelarije EU na Kosovu 14.12.2017. godine, primili smo Pismo o povratku sredstava Recovery order) u iznosu od 16,971.76 evra.</p> <p>Prema članu 18 Aneksa II. Recovery su vraćena sredstva. U prilogu nađite dokaz o uplati. (Tri predmeta Evropska Komisija)</p>	<p>MALS nije dostavila neki valjani dokaz vezan za ovaj nalaz. U komentarima na ovo pitanje, ministarstvo je dala samo objašnjenja kako bi pokazalo način potpisivanja sporazuma o sufinansiranju za ranije godine. Naši nalazi se odnose na 2018, tako da zaključci revizije ostaju nepromenjeni.</p>

		<p>Sporazum o saradnji između MALS-a i UNDP-a 2015. godine. Dana 08.07.2015. godine potpisan je Sporazum o saradnji između MALS-a i UNDP-a u iznosu od 13.390,00 dolara i dana 10.09.2015. prenesena su sredstva UNDP-u u iznosu od 12.172,50 evra. U prilogu se nalazi sporazum između MALS-a i UNDP-a (istog formata kao i konkretni sporazum) i dokaz o uplati. (2015 UNDP)</p> <p>Sporazum o saradnji između MALS i Helvetas Sviss Intercooperation u 2015. godini.</p> <p>Dana 20. 03. 2015. godine, protokolom pod brojem 0-1591 / 1 potpisan je Sporazum između Vlade Republike Kosova koji predstavlja Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave će se potpisati između MALS-a i Helvetas Sviss Intercooperation. Dana 04.06.2015. potpisan je Memorandum o razumevanju između MALS-a i Helvetas Sviss Intercooperation, a 20.10.2016 plaćeno je 37.565,85 evra u ime Helvetas Sviss Intercooperation. Upotrebljena sredstva su iz Kapitalnih Investicija kodeks 14588. U prilogu se nalazi dokaz o uplati. (2016 DEMOS.</p>	
--	--	---	--